

Handläggare
Karin Ekdahl Wästberg
Telefon: 08-508 36 207**Till**
Äldrenämnden
den 15 december 2015

Samverkan mellan äldreförvaltningen och Karolinska Institutet avseende innovativ vård och omsorg

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner överenskommelsen med Karolinska Institutet.

Uppdra åt förvaltningschefen att teckna avtal med Karolinska Institutet.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Karin Ekdahl Wästberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Sedan 2007 samverkar Stockholms stads äldreförvaltning och Karolinska institutet kring bland annat utvecklingsfrågor i äldreomsorgen. Äldreförvaltningen har genom en viljeyttring utlovat att medverka till resurser som kan knytas till en professur i innovativ vård och omsorg. Under år 2013 beslutade Investor AB att donera tio miljoner kronor till Karolinska Institutet för att inrätta en sådan professur med fokus på palliativ vård och omsorg.

Sedan 2012 arbetar äldreförvaltningen med att utveckla äldreomsorgen enligt stadens värdegrund och värdighetsgarantier. Ett fortsatt arbete inom det palliativa området är ett önskvärt område för fortsatt utvecklingsarbete med värdegrunden.

I samråd med Karolinska Institutet har äldreförvaltningen tagit fram ett förslag till överenskommelse om hur samverkan kan ske för att nyttja avsatta resurser på bästa sätt. Förslagsvis kommer äldreförvaltningens stöd gälla samverkan inom programmet DöBra och eventuellt andra projekt, hellre än en ny utlovad doktorandtjänst. En doktorandtjänst motsvarar en finansiering om ca 500 000 kronor per år i fyra år. Medel tas i huvudsak från förvaltningens prestationsersättning för värdegrundsarbetet.

Bakgrund

Under 2013 beslutade Investor AB att donera tio miljoner kronor för att inrätta en professur för innovativ vård och omsorg. En tänkbar inriktning för professuren var att sprida innovationer, öka kvaliteten och patientsäkerheten samt generera produktionsförbättringar för hela välfärdssektorn. Investor AB valde att i första hand vända sig till Göteborgs Universitet, Karolinska Institutet och Linköpings Universitet för att efterhöra om det fanns intresse av att inrätta en sådan professur.

I april anhöll Karolinska Institutet (KI) om att donationen skulle tillfalla dem. Som en del i ansökan från KI fanns en inlägga med Viljeyttring från Äldreförvaltningen i Stockholms stad där förvaltningens dels uttryckte sitt stöd för att professuren skulle tillfalla KI, dels avsåg att inrätta en doktorandtjänst givet att professuren inrättades i Stockholm.

I sin ansökan till Investor AB framhöll KI sitt nära och framgångsrika samarbete med staden bland annat på Stureby vård- och omsorgsboende sedan flera år tillbaka har nära samverkan med KI-forskare i flera olika projekt.

Glädjande nog tillföll donationen Karolinska Institutet. Som professor tillsattes Carol Tishelman. Efter att ha träffat Mats Brommels, prefekt på Institutionen för lärande, informatik, management och etik (LIME), KI och Carol Tishelman ett flertal gånger har det framkommit att det mest givande samarbetet mellan äldreförvaltningen och KI tar sin utgångspunkt i samverkan i huvudsak genom de akademiska noderna och verksamheterna inom dessa.

Carols Tishelmans forskning, inte minst kring palliativ vård och omsorg, erbjuder flera olika modeller som skulle vara värdefulla för Stockholms stad att anamma.

Sedan 2012 arbetar äldreförvaltningen med att utveckla äldreomsorgen enligt stadens värdegrund och värdighetsgarantier. Palliativ omsorg är ett önskvärt område inom ramen för fortsatt utvecklingsarbete av värdegrunden. Därigenom kan medarbetarna kvalitetssäkra arbetssätt för såväl värdigt liv som värdig död. Därutöver kommer staden också att samarbeta med Stockholms läns landsting inom ramen för Palliativt Kunskapscentrum.

Ärendet

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till Överenskommelse mellan Karolinska Institutet och Äldreförvaltningen Stockholm stad avseende Innovativ vård och omsorg. Under perioden 1 oktober 2015 till 31 december 2018 föreslås hur parterna samverkar med anledning av den av Investor AB inrättade donationsprofessurens i innovativ vård och omsorg. Medel om max 500 000 kronor per år tas i huvudsak från förvaltningens prestationsersättning för värdegrundsarbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Äldreförvaltningens avdelning för utbildning och administration. Ärendet har behandlats på KPR den 8 december och på förvaltningsgruppen den 9 december.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ett arbete inom det palliativa området är önskvärt för fortsatt innovations- utvecklingsarbete inom ramen för Stockholms stads värdegrund för äldreomsorgen. Därutöver kommer staden också att samarbeta med Palliativt Kunskapscentrum. Äldreförvaltningen ser flera samordningsvinster med att samverka med KI inom innovativ vård och omsorg.

I samråd med Karolinska Institutet förordar förvaltningen att det fortsatta arbetet inriktas på samverkan istället för att inrätta en doktorandtjänst. En doktorandtjänst motsvarar en finansiering om ca 500 000 kronor per år. Medel tas i huvudsak från förvaltningens stimulansmedel för värdegrundsarbetet.

Äldreförvaltningen föreslår att avtalet med Karolinska Institutet avseende Innovativ omsorg godkänns. Arbetet fokuseras kring palliativ vård- och omsorg och är en del av äldreförvaltningens fortsatta utvecklingsarbete med äldreomsorgens värdegrund.

Bilagor

1. Förslag till överenskommelse mellan Karolinska Institutet och Äldreförvaltningen Stockholm stad avseende Innovativ vård och omsorg
2. Förslag att utlysa Investors donationsprofessur i innovativ vård och omsorg, (KI dnr 2-2590-2013) inklusive Viljeyttring från Äldreförvaltningen Stockholms stad
3. Överenskommelse mellan Äldreförvaltningen Stockholms stad och Karolinska Institutet gällande samverkan inom verksamhetsintegrerat lärande (VIL) och kompetensutveckling/kompetensförsörjning.

ARBETSKOPIA

Överenskommelse mellan Karolinska Institutet och Äldreförvaltningen Stockholm stad avseende samarbete inom innovativ vård och omsorg

De båda parterna Karolinska Institutet, nedan kallad KI, och äldreförvaltningen i Stockholms stad, nedan kallad äldreförvaltningen, överenskommer om att under perioden 1 december 2015 till 31 december 2018 samverka med anledning av den av Investor AB inrättade donationsprofessuren i innovativ vård och omsorg.

Parterna kommer överens om följande:

Att äldreförvaltningens stöd till KI avseende utveckling och samarbete inom innovativ vård och omsorg, med ändring av det som anges i äldreförvaltningens viljeyttring, ska gälla programmet DöBra istället för finansiering av en ny doktorandtjänst. Om stöd ska lämnas till andra projekt/program än DöBra ska parterna ingå särskild överenskommelse om detta.

Att stödet kommer att motsvara ett värde av högst 500 000 kronor per år. Äldreförvaltningen äger rätt att själv bestämma storleken på stödet till KI. För perioden 2015-2016 utbetalas 1 miljon kronor avseende gemensamt utvecklingsarbete kring äldreförvaltningens värdegrundsarbete.

Att parternas gemensamma ambitioner är:

- att stärka kopplingen mellan äldreomsorgsverksamhet och akademien
- att utöka bas för aktionsforskning i praktik
- att kunna bidra till förbättrad kvalitet i äldreomsorg, i synnerhet kring livet slutskede
- att äldreförvaltningen blir engagerad som aktiv intressent i DöBra-programmets olika områden
- att etablera en pilotverksamhet i staden för att utveckla samtalsstöd kring palliativ omsorg

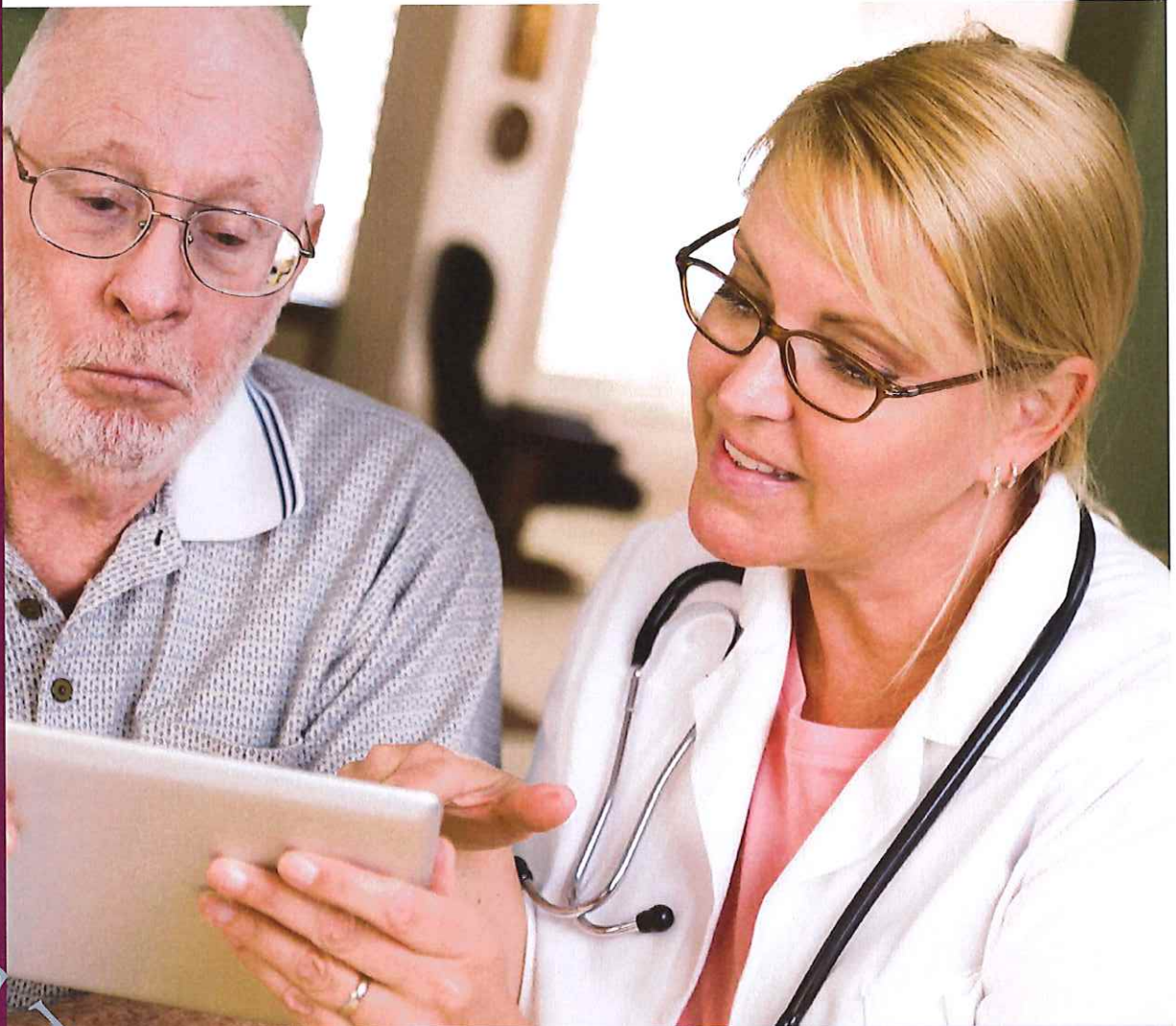
Stockholm den

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef
Äldreförvaltningen

Mats Brommels
Prefekt Institutionen för lärande,
informatik, management och etik
Karolinska Institutet

**Karolinska
Institutet**

Professur
Innovativ vård
och omsorg

Rektor Göteborgs universitet
Rektor Linköpings universitet
Rektor Karolinska institutet

Stockholm, 25 mars 2013

Investor AB avser att donera 10 Mkr för inrättandet av en professur för innovativ vård och omsorg. En tänkbar inriktning för professuren är processer som sprider innovationer, ökar kvaliteten och patientsäkerheten samt genererar produktivitetsförbättringar för hela välfärdssektorn.

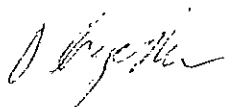
Vi har valt att i första hand vända oss till Göteborgs Universitet, Karolinska Institutet och Linköpings Universitet för att efterhöra om det finns intresse av att inrätta en sådan professur. Valet av lärosäte kommer att baseras på hur en sådan donation passar in i universitets nuvarande forskningstruktur samt universitets vilja att utveckla en forskningsmiljö runt en ny tillsatt professor.

Om det finns intresse för detta erbjudande vid ert universitet så vill vi gärna att ni i ert svar till oss utvecklar följande punkter:

- Hur passar en sådan professur in i universitetets forskningsprofiler.
- Beskriv den forskningsmiljö där en sådan professur skulle placeras
- Beskriv hur universitet avser att utveckla en nyetablerad forskargrupp, resurser, undervisningsanknytning mm
- Beskriv hur universitet långsiktigt avser att stödja en sådan professur
- Kan en nyinrättade professuren med denna inriktning bidra till utveckling av befintliga eller planerade utbildningar.

Vi är tacksamma om ni kan meddela eventuellt intresse samt i såfall besvara ovanstående frågor senast 1 Maj 2013. Det går bra att kontakta mig adressen nedan, eller på e-post adress: oscar.stegeunger@investorab.com.

Med vänliga hälsningar

Oscar Stege Unger

Förslag om att inrätta en professur i innovativ vård och omsorg vid Karolinska Institutet

Härmed anmäler Karolinska Institutets ledning sitt intresse av att inrätta en professur i innovativ vård och omsorg med verksamheten förlagd inom det Strategiska Forskningsområdet Vård (SFO-V) och med resurstöd från Investor AB samt Karolinska Institutet (KI).

KI har en mycket stark vårdforskning (se Vetenskapsrådets nationella utvärdering av vårdforskning, 2012) och goda förutsättningar att etablera en innovativ forskningsmiljö för en ny tillsatt professur med denna inriktning. Forskning i innovativ vård och omsorg bör av naturliga skäl bedrivas i nära samarbete med vårdens och omsorgens praktik, d.v.s. de enheter inom sjukhus, primärvård samt kommunal vård och omsorg där forskningsresultat implementeras, ny teknologi införs och där nya organisationsformer och verksamhetsprocesser provas ut. En viktig faktor för att innovationsprocessen ska lyckas är att forskning och utvecklingsarbete är sammanlänkade och att forskning på ett väsentligt sätt kan bidra med systematik och dokumentering av utvecklingsarbetet och därigenom medverka till att sprida vunna kunskaper och erfarenheter. Forskargrupper som är länkade till SFO-V bedriver redan nu ett sådant arbete i nära samarbete med vård- och omsorgsenheter i Stockholmsregionen. Inrättandet av en professur i innovativ vård och omsorg skulle påtagligt förstärka detta forskningsområde som utvecklar kunskap som är till omedelbar nytta för patienter, omsorgstagare, studenter samt huvudmännen för vård- och omsorg.

Ledningen för KI och SFO-V anser att en professur i innovativ vård och omsorg passar in mycket bra i universitetets forskningsprofiler. KI har en mycket god infrastruktur och forskningsmiljö, har mycket goda möjligheter att skapa resurser för specifika projekt att implementera forskningen i vård och omsorg samt i utbildningen av hälsoprofessioner. KI har även ett intresse att utveckla befintliga och nya utbildningar så att de möter samhällets behov ur ett framtidsperspektiv.

Vi önskar i denna skrivelse ge en bakgrund och beskrivning av KI:s förutsättningar att etablera en stark forskningsmiljö samt ge förslag på möjliga inriktningar för en professur i innovativ vård och omsorg vid KI.

Forskning och innovation behövs för att möta utmaningarna inom vård och omsorg

Utmaningarna för vård- och omsorg är välkända: en ökande andel äldre med högre förekomst av kroniska sjukdomar, fortsatta genombrott inom biomedicinsk forskning med framtida möjligheter till individanpassad behandling och större krav bland patienter och anhöriga att påverka val och utförande av vårdinsatser. Stora krav ställs också på äldreomsorgen, framförallt då en stor andel av de äldre lever i ofrivillig ensamhet och isolering, vilket också påverkar deras hälsotillstånd menligt. Att behovet av vård- och omsorg fortsätter att växa innebär att dess finansiering blir en allt större utmaning.

Vård och omsorg är en professionell verksamhet och dess utveckling är inriktad på att generera ny expertkunskap och nya metoder. Verksamhetsföreträdare har varit dåliga på att utnyttja kunskande, organisationsformer och teknik som framgångsrikt tillämpats i andra branscher. Framförallt är användningen av informations- och kommunikationsteknologi underutvecklad inom vård och omsorg.

För att möta utmaningarna måste företrädare för vård- och omsorg dels dra full nytta av forskningsgenombrott – både inom medicin och vård och omsorg, dels mobilisera patienter och anhöriga att vara mer delaktiga i vård och omsorg samt att ta ett större ansvar för sin egen hälsa. Denna dubbla uppgift förutsätter förändrade strukturer och arbetssätt – nya sätt att bedriva verksamheten.

Förändrad EU-lagstiftning och valfrihetsreformer i Sverige har skapat större mångfald av vårdgivare och incitament för att söka nya former för utförandet av vård och omsorg. Denna typ

av innovationer kan få ett starkt stöd av forskning som bedrivs i nära samverkan med aktörerna inom vård och omsorg och leda till att svenska vård- och omsorgsföretag får en konkurrensfördel på en i ökande grad internationaliserad marknad. Det faktum att Sverige har en internationellt sett hög andel akademiskt utbildad vård- och omsorgspersonal kan främja en sådan utveckling. KI ansvarar för en stor del av den akademiska utbildningen och forskarutbildningen av flertalet yrkesprofessioner inom vård- och omsorg.

Vårdforskning är ett viktigt stöd för innovationsarbetet

Vårdforskning syftar till att förklara och studera effekter av interventioner inom vård, omsorg och rehabilitering samt inverkan av olika individuella och kontextuella faktorer. Området är brett och forskningen är ofta av multi- och/eller interdisciplinär karaktär (Vetenskapsrådet 2013). Ytterst syftar vårdforskningen till att förbättra vårdens innehåll, säkerhet, kvalitet och effektivitet. Vårdforskning är praktikinära och analyserar hur forskningsresultat ska komma till användning, till exempel via innovationskedjor inom vård och omsorg samt för hälsofrämjande åtgärder och insatser. Den kan även öka kunskapen om hur nya upptäckter och teknologier sprids, tillämpas och genomförs i vårdens och omsorgens praktik på ett sätt som tryggar hög säkerhet, kvalitet, jämlikhet och kostnadseffektivitet (Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap).

Regeringen har i forsknings- och innovationspropositionerna 2008 och 2012 definierat vårdforskning som ett prioriterat område som kan stödja förnyelsearbetet inom vård och omsorg. År 2008 valdes vårdforskning till ett strategiskt forskningsområde som erhöll särskilt statsanslag. I 2012 års proposition skriver regeringen: "Det är också viktigt att forskare inom vårdområdet samverkar med forskare inom andra medicinska områden. Medicinsk vårdforskning och mer omsorgs- och samhällsorienterad vårdrelaterad forskning behöver kopplas samman, t.ex. genom inrättande av translationella miljöer och genom satsningar där forskare från olika bakgrund arbetar tillsammans."

KI har en komplett forskningsprofil för innovativ vårdforskning

Karolinska Institutet är ett medicinskt universitet med utbildningsprogram för samtliga professioner inom vård och omsorg. Vår forskningsprofil är bred och forskning bedrivs genom hela innovationskedjan, från cell- och molekylärbiologi till folkhälso- och vårdforskning.

KI:s forskning täcker translationsforskningens alla tre steg¹: kliniska prövningar för att undersöka metodernas faktiska effekt, populationsinriktade studier för att identifiera de patientgrupper som kan dra nytta av nya vårdformer och implementeringsforskning som säkerställer att alla behövande på ett effektivt sätt erhåller vård och omsorg med hög säkerhet och kvalitet. Detta innebär i många fall att forskningen resulterar i organisatoriska innovationer. Det tredje steget är en naturlig uppgift för vårdforskare. Vårdforskningen ger unika möjligheter för utveckling och implementering av kunskap och innovationer som bidrar till att öka kvalitén i vården genom utvecklandet av värdebaserad sjukvård som är effektiv och utgår från patientens behov.

Vårdforskningen på KI är mångvetenskaplig. Forskarna har vanligtvis en vård- eller medicinsk utbildning – de är bl.a. sjuksköterskor, barnmorskor, arbetsterapeuter, sjukgymnaster, logopeder, läkare och tandläkare. Därutöver ingår i forskargrupperna företrädare för psykologi, sociologi, statsvetenskap, pedagogik, ekonomi, teknik och informatik. Nära forskningssamarbete finns med Kungliga Tekniska Högskolan (särskilt dess Centrum för teknik och hälsa och forskare med inriktning på vårdbyggnation), Handelshögskolan och Stockholms universitet (företagsekonomi, psykologi och pedagogik).

¹ Dougherty D, Conway PH. The "3T's" road map to transform US health care: the "how" of high quality care. JA-MA 2008;299:2319-21.

KI har en innovativ forskningsmiljö för vårdforskning

Strategiska forskningsområdet Vård (SFO-V) vid Karolinska Institutet kan erbjuda en professor i innovativ vård och omsorg en miljö med redan existerande forskning om vård- och omsorgsutveckling samt innovationer och entreprenörskap. En professor får även tillgång till vård- och omsorgsverksamheter där ett aktivt förbättringsarbete bedrivs via samarbete med väl etablerade forskargrupper. Professorn får också möjligheter att snabbt skapa fruktbart samarbete med grupper inom närliggande forskningsområden. SFO-V engagerar idag över 300 forskare; 40 av dem är professorer och över 200 är disputerade forskare. Därtill kommer ett hundratal doktorander som är engagerade i vård- och omsorgsforskning. Denna kritiska massa av vårdforskare vid KI är unik i Sverige.

SFO-V är ett forskningsnätverk med tematisk inriktning, organiserat för att ge forskningsbaserade svar på de utmaningar inom vård och omsorg som forsknings- och innovationspositionen 2008 formulerade: det av demografin betingade kraftigt ökade vårdbehovet, behovet av preventivt arbete för att förändra äldres levnadsvanor, dålig tillgänglighet, bristande patientcentrering, stora problem att tillämpa forskningsresultat och att kvalitetssäkrade metoder inte tas emot och tillämpas i den praktiska vården. SFO-V bygger på starka forskargrupper inom följande s.k. kärnområden:

1. Kvinnors och barns hälsa
2. Människor med långvarig sjukdom
3. Äldre med begränsningar i aktivitet och delaktighet
4. Cancer och palliativ vård
5. Vårdens system, policy, management, ekonomi och informatik.

Forskargrupperna arbetar i huvudsak med inriktning på vård- och omsorgsverksamheter eller i nära forskningssamverkan med vård- och omsorgsorganisationer. I denna forskningssamverkan är vårdgivarna inte forskningsobjekt utan jämbördiga parter. Att forskningen stödjer vårdgivarnas utvecklings- och förändringsarbete är en naturlig metodologisk ansats för innovationsforskare. Innovationsforskningen kan på ett naturligt sätt bli ett "tvärgående tema" som samverkar med alla fem kärnområdena. De fyra första möjliggör direkt access till vårdorganisationer och det femte kan erbjuda forskningssamarbete och metodstöd inom organisations- och implementeringsforskning, ekonomi och informatik.

Nära samarbete med landsting

Karolinska Institutet har ett nära samarbete med Stockholms läns landsting och de sjukhus och vårdcentraler som drivs eller finansieras av SLL. Av särskild betydelse för den planerade professuren i innovativ vård och omsorg är samarbetet inom primärvården och med kommunal vård och omsorg som etablerats i Stockholmsområdet. Ett framgångsrikt exempel på det sistnämnda är Stureby vård- och omsorgsboende, ett "akademiskt sjukhem" som verkar med stöd av KI-forskare inom kärnområde 3 och som är starkt uppbackat av Stockholms stad. År 2012 fick enheten Stockholms stads hedersomnämning för sitt arbete med att göra verksamheten kunskapsbaserad. SFO-V medverkar också i det nätverk av akademiska vårdcentraler (AVC) som sedan 2012 byggs upp inom SLL i nära samverkan med KI och övriga högskolor i Stockholmsregionen.

Excellent forskning och hög samhällsrelevans

Forskningen inom SFO-V vid Karolinska Institutet granskades i den internationella utvärdering av vårdforskningen i Sverige som år 2012 genomfördes av Vetenskapsrådet på regeringens uppdrag. Som enda miljö i Sverige konstaterades SFO-V ha internationellt excellent forskning, och dess samhällsrelevans gavs också högsta betyg. Bedömningspanelen lyfte fram Karolinska Institutets translationella forskning som föredömlig. Man konstaterade avslutningsvis att: "Karolinska Institutet har visat att det är möjligt att bli framgångsrik inom vårdforskning samtidigt

som det parallellt finns en stark etablerad medicinsk forskning”. Den beskrivning av verksamheten inom SFO-V som låg till grund för utvärderingen utgör bilaga 1 till denna redogörelse.

Långsiktig utveckling av forskningsinriktningen innovativ vård och omsorg

Om den av Investor AB aviserade donationen skulle tillfalla Karolinska Institutet kunde professuren i innovativ vård och omsorg omedelbart knytas till SFO-V och dess innehavare stödjade sig på de samlade resurser som anvisats till SFO-V. Donationen möjliggör finansiering av professuren under minst fem år och kan därmed ge största möjliga förstärkning till forskningsområdet.

SFO-V erhåller för närvarande 16 Mkr i särskilt statsanslag och kan ytterligare utnyttja fasta resurser knutna till de institutioner där vårdforskningen i huvudsak bedrivs (institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, institutionen för lärande, informatik, management och etik samt institutionen för kvinnors och barns hälsa). År 2012 redovisade de forskargrupper som är knutna till SFO-V externa forskningsanslag på ca 100 Mkr. En professor i innovativ vård och omsorg kan omgående medverka i relevanta forskningsprojekt och inleda samarbete med väl etablerade forskargrupper. Detta samarbete kommer med all sannolikhet att bidra till professorns konkurrenskraft när det gäller att förvärva externa forskningsanslag.

Innovationsfrågorna ägnas stor uppmärksamhet vid Karolinska Institutet och en existerande infrastruktur kan direkt användas av en professor i innovativ vård och omsorg. KI erbjuder stöd till forskare för produktifiering och kommersialisering av forskningsresultat inom Karolinska Institutet Innovations AB. Forskare med tidiga utvecklingsidéer får stöd i affärsplanering och råd gällande immateriella rättigheter av Innovationskontoret. Enheten för bioentreprenörskap (Unit for Bioentrepreneurship, UBE) har utvecklat ett omfattande nationellt och internationellt industrinätverk inom området livsvetenskaper. UBE anordnar också kurser i entreprenörskap, bl.a. för sociala entreprenörer, vilket är av särskilt intresse för vård och omsorg.

Forskningen förbättrar patientsäkerheten

Forskning om tjänsteinnovationer med tyngdpunkt på patientmedverkan, självvård och digitala och mobila applikationer för självvård bedrivs inom flera av SFO-Vs kärnområden. Specifik kunskap om användningen av informatik finns inom kärnområde 5. Former för tidigt understödd hemgång från sjukhus och mobiltelefonbaserat stöd för rehabilitering efter stroke (kärnområde 2) samt tekniskt stöd för personer som lever med demenssjukdomar (kärnområde 3) har utvecklats av KI-forskare. Inom kärnområde 4 och en enhet för palliativ vård har en ny ritual som ersätter levande ljus (en brandfara) vid en patients bortgång framtagits. Exempelen täcker hela spektret från ”high tech” till ”high touch”.

Vårdforskarna samverkar med sjukhus och vårdcentraler i Stockholmsregionen för att bidra med forskningsbaserad kunskap för att förändra arbetssätt och förbättra patientsäkerheten i verksamheterna. Uppmärksammade områden är teamträning för bättre kommunikation (s.k. crew resource management), utvärdering av arbete med checklistor och dialoggrupper för hälso- och sjukvårdspersonal som varit involverade i patientskador. Ett nära samarbete har etablerats med patientsäkerhetsforskare på Kungliga Tekniska Högskolan.

Karolinska Institutet har vidtagit en rad åtgärder för att ytterligare stärka vårdforskningen, och dessa gynnar också området innovativ vård och omsorg. Den nationella forskarskolan i vård och omsorg har av KI under 2013 tilldelats 15 nya doktorandplatser med inriktning på vårdforskning. Ett initiativ har tagits för att med insatser från Stockholms läns landsting och Stockholms kommun skapa ett Resurscentrum för forskning och innovation inom vård och omsorg i Stockholm. Förutom finansiella resurser skulle detta resurscentrum också ytterligare förbättra samarbetsmöjligheterna med vård- och omsorgsenheter i Stockholmsregionen.

Utbildning i innovativ vård och omsorg

Inrättandet av en professur i innovativ vård och omsorg skulle omedelbart få kringeffekter på Karolinska Institutets utbildningar. Det pågår utvecklingsarbete kring utveckling av kurser som

är inriktade på nya arbetssätt och entreprenörskap i vård och omsorg. Ett område inom utbildning av olika hälsoprofessioner som diskuteras är behovet av kurser som implementerar kunskap om värdebaserad sjukvård med stöd av e-hälsa och med fokus på akademiska vård- och omsorgskedjor för personer med specifika diagnoser eller äldre som är multisjuka. Pedagogiska metoder för interprofessionellt lärande används för att studenterna från olika hälsoprofessioner och utbildningar ska få träning i att arbeta i multiprofessionella team i miljöer som utgörs av de akademiska vårdcentraler eller akademiska äldreboenden. En professor i innovativ vård och omsorg kan dels ta ett övergripande ansvar för undervisningen, dels bedriva forskning som knyter an till utveckling av nya arbetssätt i vård och omsorg.

En annan möjlighet för utveckling inom utbildning är att innovation och entreprenörskap planeras ingå i alla 18 hälsoprofessionsutbildningar vid Karolinska Institutet. En professor i innovativ vård och omsorg skulle ha i uppgift att samordna utbildningsinsatserna och ge ett stöd åt lärare på de olika utbildningsprogrammen.

KI ger för tillfället en masterutbildning i bioentreprenörskap, en kurs i socialt entreprenörskap och ett magisterprogram i klinisk medicinsk vetenskap som riktar sig till alla vårdprofessioner. En professor i innovativ vård och omsorg skulle ge dessa utbildningar en viktig kompetensförstärkning. Innovationer kunde göras till särskilt tema för examensarbeten i masterprogrammen och också utgöra en rekryteringsbas för doktorander inom innovativ vård och omsorg.

KI bidrar också till kompetens- och verksamhetsutveckling inom vård och omsorg genom uppdragsutbildningar, beställda av vårdgivare. Aktuella exempel är ledarskapsutbildningar inriktade på förbättringsarbete och uppdragsutbildningar inom äldreboenden för verksamheter i Stockholms stad och inom Aleris AB.

Hemställan

Sammanfattningsvis konstaterar vi att Karolinska Institutets heltäckande forskningsprofil, utvecklade innovationssystem och unikt starka miljö inom vårdforskning ger oss mycket goda möjligheter att med framgång förvalta det uppdrag en donation för upprätthållande av en professur i innovativ vård och omsorg skulle utgöra. Karolinska Institutet kan erbjuda en färdigt utvecklad infrastruktur, samverkan med väl etablerade vårdforskare och omedelbara möjligheter till nära samarbete med både privata och offentliga vård- och omsorgsgivare i Stockholmsregionen. Undertecknade anholder därför om att donationen ska tillfalla Karolinska Institutet.

Anders Hamsten
rektor

Kerstin Tham
prorektor

Resurser som kan ställas till förfogande vid lärosätet för inrättande av en donationsprofessur i innovativ vård och omsorg

Allmänna förutsättningar

Den största fördelen med att förlägga den planerade professuren i innovativ vård och omsorg till Karolinska Institutet (KI) är att innehavaren omedelbart kan dra nytta av en inom det egna forskningsområdet stark forskningsmiljö och en existerande, väl etablerad infrastruktur i form av Strategiskt Forskningsområde Vård (SFO-V) och KI:s innovationssystem. KI har därmed goda förutsättningar för att rekrytera en högt meriterad, redan etablerad forskare med en egen forskargrupp, egna externa anslag och ett utvecklat nätverk till andra forskare, nationellt och internationellt.

KI erbjuder tjänsteinnehavaren omedelbar tillgång till forskningsmiljön och de samarbetsmöjligheter detta innebär, med starka forskargrupper med innovationsrelaterad forskning och redan finansierade projekt. KI ställer också lokaler till förfogande och ordnar smidigt anställningar enligt behov för medlemmar i tjänsteinnehavarens forskargrupp.

Tjänsteinnehavaren får möjlighet att själv välja lämplig vårdinstitution. Institutionen ansvarar för att anvisa lokaler och tillhandahålla administrativa stödtjänster enligt behov. Lokalhyror och stödtjänster finansieras genom till statsanslag knuten hyresersättning och uttag för indirekta kostnader, som räknas in i ansökningar om externa projektanslag. Dessa kostnader hanteras centralt på institutionen och fördelas på verksamheterna enligt deras sammanlagda kostnader. Den centrala hanteringen innebär ett kollektivt ansvarstagande, som utjämnar fluktuationer i verksamheternas intäkter. För nya forskargrupper innebär det ett automatiskt "etableringsbidrag".

SFO-V upprätthåller en av forskningsområdet finansierad struktur för samverkan mellan forskargrupper, kommunikation, möten, utbildningar och riktad internationell samverkan. Tjänsteinnehavaren och dennes forskargrupp kan utnyttja de tjänsterna. Forskningsområdets medel fördelas i övrigt mellan till området anslutna forskargrupper i konkurrens. Detta är en övergripande KI-strategi för att premiera excellens i forskningen. Också anslag för partiell finansiering av doktorandanställningar (s.k. KID-medel och platser inom Nationella forskarskolan i vårdvetenskap) fördelas i konkurrens. Dessa medel står att söka för tjänsteinnehavaren.

Basstöd från KI

KI och SFO-V bidrar under fem år med finansiering av en senior forskartjänst, alternativt en post-doc, som ingår i tjänsteinnehavarens forskargrupp (bidrag om cirka 800.000 kronor/år)

Om rekryteringen resulterar i en stark och internationellt framstående kandidat, kan kandidaten klassificeras som en "strategisk professor" och får därmed ta del av ytterligare fakultetsresurser om cirka 1-2 miljoner kronor per år under 3-5 år.

Resurser från externa samarbetspartners

En donation av Investor till en professur vid KI innebär att forskningsområdet innovativ vård och omsorg blir föremål för en strategisk satsning. Detta innebär vid KI att till anställningen kan knytas tilläggsfinansiering genom riktat internt anslag eller i form av en centrumbildning som innebär att resurser tillskjuts av extern samarbetspart. En sådan kan vara Stockholms läns landsting (SLL) eller Stockholms kommun.

§ 11

Karolinska universitetssjukhusets ledning önskar att knyta en professur i innovativ vård och omsorg till universitetssjukhusets Innovationsplats vars verksamhetsidé är att främja utveckling av bästa möjliga sjukvård genom att förmedla kompetens, tjänster och en medicinteknisk innovationsmiljö till sjukvård, akademi och näringsliv. Professuren kan mot denna bakgrund utformas som en kombinationsanställning med en klinisk del som finansieras av universitetssjukhuset och som är länkad till Innovationsplatsen (kontaktperson: Jörgen Larsson).

Stockholms stads äldreförvaltning har inlämnat en viljeyttring om att Äldreförvaltningen i Stockholms stad stöder en professur vid KI (se bifogad viljeyttring från Äldredirektör Eva Frunk Lind). Äldreförvaltningen avser att finansiera en doktorandtjänst, givet att en professur inrättas vid KI inom området innovativ vård och omsorg.

Även KTH önskar att etablera ett samarbete med KI kring etableringen av ett Centrum för innovativ vård och omsorg.

Sammanfattning av resurser som kan knytas till en professur i innovativ vård och omsorg

- KI står för lokaler, hyreskostnader och administration i enlighet med beskrivningen ovan
- SFO-V, KI centralt eller berörd institution ställer upp med basresurser till doktorander, TA-personal och andra direkta kostnader som avser etableringen av en ny forskargrupp
- KI och SFO-V bidrar under fem år med finansiering av en senior forskartjänst, alternativt en post-doc, som ingår i tjänsteinnehavarens forskargrupp (bidrag om cirka 800.000 kronor/år)
- Om rekryteringen resulterar i en stark och internationellt framstående kandidat, kan kandidaten klassificeras som en "strategisk professor" och får därmed ta del av ytterligare fakultetsresurser om cirka 1-2 miljoner kronor per år under 3-5 år.
- Stockholms stads äldreförvaltning finansierar en doktorandtjänst under fyra år (bidrag om cirka 550.000 kronor/år, se bifogad viljeyttring)
- SLL-Karolinska universitetssjukhuset finansierar den kliniska delen av en kombinationsanställning (cirka 30% av anställningen) knuten till Innovationsplatsen (bidrag om cirka 300.000 kronor/år)

Fortsatta förhandlingar med externa parter

KI inleder nu förhandlingar med SLL, Stockholms kommun och KTH om att skapa ett gemensamt Centrum för innovativ vård och omsorg, knutet till Innovationsplatsen, med överenskommen finansiering för en femårsperiod.

/Anders Hamsten/

Viljeyttring från Äldreförvaltningen Stockholms stad

Äldreförvaltningen och Karolinska Institutet har sedan tre år tillbaka bedrivit ett gemensamt forsknings- och utvecklingsprojekt.

Stockholms stads vision är en äldreomsorg i världsklass. Äldreomsorgen ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Stödet ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.

Äldrenämnden ansvarar för kommunövergripande strategiska frågor rörande äldreomsorgen i Stockholms stad. Äldrenämnden som leds av äldre- och ytterstadsborgarrådet Joakim Larsson ansvarar bland annat för:

Samordning och planering av vård- och omsorgsboenden.

- Utarbeta stadsgemensamma riktlinjer och policys
- Utveckling av likvärdig biståndsbedömning
- Äldreförvaltningen ansvarar bland annat för att
- Bereda ärenden till äldrenämnden
- Bereda stöd- och styrdokument
- Genomföra utbildningar och kompetensutveckling
- Att följa upp kvaliteten i den verksamhet som bedrivs
- Stödja stadsdelsförvaltningarnas verksamhetsutveckling

- Fortsatt satsning för att öka bemanningen på stadens vård- och omsorgsboende för demenssjuka.
- Ny enhet för förstärkt inspektion och uppföljning.
- Utbildning av äldreomsorgens medarbetare, anställda både av Stockholms stad och privata utförare.
- Ny äldreboendeplanering för 2013, utblick 2014 - 2015.
- Verka för en boendemiljö som ger stimulans, välbefinnande och trygghet.
- Översyn av ersättningssystemet till vård- och omsorgsboenden. Utredds under hösten.

Äldreförvaltningen i Stockholms stad stöder en professur inom ramen för Karolinska Institutet. Forskningen kommer att bedrivas i samverkan med Stockholms stad och flera aktörer i regionen.

Redan idag har vi ett utvecklat avtal med inriktning på ett långsiktigt samarbete inom utbildning, praktik och verksamhetsutveckling. På vård- och omsorgsboende i Stureby har ett gemensamt projekt genomförts under tre års tid för att stärka kopplingen mellan akademi och praktik.

Äldreförvaltningen avser att finansiera doktorandtjänst givet att en professur inrättas i Stockholm.

Kontakta oss gärna för ytterligare information eller frågor.

Med vänliga hälsningar

Eva Frunk Lind
Äldredirektör

DNR 40502-346/2013

Förlängning och justering av överenskommelse mellan
Stockholms stad och Karolinska Institutet DNR 022-1894/2007

Överenskommelse mellan Äldreförvaltningen Stockholms stad och Karolinska Institutet

**Överenskommelse gällande samverkan mellan
Äldreförvaltningen Stockholms stad och Karolinska
Institutet inom verksamhetsintegrerat lärande (VIL)¹
och kompetensutveckling/kompetensförsörjning**

Presentation av Karolinska Institutet

Karolinska Institutet är ett av Europas största medicinska universitet. Det är också Sveriges största centrum för medicinsk utbildning och forskning med 30 procent av den medicinska utbildningen och 40 procent av all medicinsk akademisk forskning i landet. Verksamhetsidén är att genom forskning och utbildning medverka till att förbättra människors hälsa.

Presentation av Stockholms stad

I Stockholm finns 122 500 personer som fyllt 65 år, det vill säga en sjundedel av stadens befolkning. Under år 2012 hade 26 200 stockholmare, varav 19 000 kvinnor, någon form av äldreomsorg. Totalt finns cirka 11 000 medarbetare, kommunalt och privat anställda. 60 procent får sin äldreomsorg tillgodosedd av en privat utförare. Insatserna består av omsorg och omvårdnad samt medicinska insatser.

¹ VIL är ett samlingsbegrepp för de pedagogiska modeller som bygger på samverkan och integrering mellan högre utbildning och arbetsliv. VIL kan ske i form av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), studiebesök, auskultation, hospitering eller fältstudier inom öppen och sluten hälso- och sjukvård, omsorg eller annan relevant verksamhet.

Äldrenämnden och Socialtjänstnämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande verksamheterna i staden och för att samordna och utveckla verksamheten. Nämnderna genomför också övergripande utbildningsinsatser, fortbildning och kompetensutveckling för medarbetare inom verksamhetsområdet.

Bakgrund

Stockholms stad och Karolinska Institutet har behov av att skapa arenor för utveckling och ett tydligt och strukturerat samarbete har sedan 2007 utkristalliserats. Samarbetet ska fortsätta utifrån en gemensam analys och respektive parts intressen. Inom Stockholm äldreomsorg arbetar bland annat sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter samt ett fåtal logopeder.

Från Karolinska Institutet examineras årligen cirka 300 sjuksköterskor och 400 specialistsjuksköterskor samt cirka 100 sjukgymnaster, 60 arbetsterapeuter och 20 logopeder.

Inom stadens verksamheter finns stora behov av att utveckla den egna kompetensen och att dokumentera erfarenheterna. Samverkan med Karolinska Institutet kan stimulera utvecklingen av ett sådant arbete.

Karolinska Institutet har ett stort behov av verksamhetsförlagda utbildningsplatser av hög kvalitet inom den kommunala verksamheten. Samverkan med stadens verksamheter kan stimulera och utveckla sambandet mellan teori och praktik i dessa utbildningar. Detta är en angelägen uppgift och förutsätter kontinuerlig samverkan parterna emellan och ett ömsesidigt ansvarstagande.

Överenskommelsen

Denna överenskommelse avser samverkan rörande studenters verksamhetsintegrerade lärande och kompetens- och kunskapsutveckling för stadens medarbetare. Gemensamma utvecklingsprojekt i nära koppling till den forskning som bedrivs inom institutet är också en del av överenskommelsen.

Samverkan ska också ge möjlighet för stadens medarbetare, främst inom vård och omsorg, att finna former för kompetensutveckling och stimulera utvecklingsprojekt. Exempel på gemensamma arbetsmodeller som kan vara lämpliga är

gemensamma arbetsgrupper, nätverk, seminarier och referensgrupper.

Parterna är överens om betydelsen av samverkan avseende det långsiktiga behovet av välutbildade medarbetare och av en, i de verksamhetsförlagda delarna, väl förankrad utbildning. Samverkan syftar också till att ge Stockholms stad möjlighet att påverka den verksamhetsförlagda utbildningens innehåll, form och förläggning i tid och rum.

Parterna enas om förslag till ändamålsenliga insatser. Samarbetet omfattar främst utbildningarna mot och de medarbetare som är anställda som arbetsterapeuter, sjukgymnaster och sjuksköterskor. Men även andra grupper kan bli berörda.

Styrgrupp

Karolinska Institutet och Stockholms stads samverkan ska ske i en styrgrupp. Parterna utser, var för sig, representanter i gruppen.

Styrgruppens uppgift är att

- verka för att genomföra intentionerna i denna överenskommelse och utveckla formerna för samverkan
- verka för att tillgodose behovet av verksamhetsförlagda utbildningsplatser och säkra en god kvalitet av dessa,
- verka för en god kompetensförsörjning inom vård och omsorg och stimulera kompetensutveckling för stadens medarbetare,
- stimulera till gemensamma utvecklingsprojekt,
- ta initiativ till och utvärdera gemensamma projekt samt tydliggöra kontaktytor och fördjupa samarbetet mellan parterna,
- verka för att skapa rutiner för uppföljning och utvärdering av det verksamhetsintegrerade lärandet

Styrgruppen träffas minst fyra gånger per år och utvärdering av styrgruppens arbete sker i slutet av varje kalenderår.

Karolinska Institutet och Stockholms stad svarar var för sig för sina kostnader för deltagande i styrgruppen som krävs för respektive part.

Överenskommelsen gäller under perioden 20130701 – 20141231 varefter en utvärdering av överenskommelsen bör ske. Överenskommelsen förlängs automatiskt om inte någon av

parterna säger upp avtalet med minst sex (6) månaders uppsägningstid.

Överenskommelsen undertecknas i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

För Stockholms stad

Eva Frunk Lind
Äldredirektör

Stockholms stad

För Karolinska Institutet

Jan-Olov Höög
Dekanus för högre
utbildning
Karolinska Institutet